

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24 -1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права
та міжнародних відносин
27 серпня 2024 р., протокол № 8
Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра міжнародних відносин і політичного менеджменту

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р., протокол № 6

Завідувач кафедри

Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина ГРАБЧУК

Розробник: д.н.держ.упр., к.е.н., доц., професор кафедри міжнародних відносин
і політичного менеджменту КСЕНДЗУК Валентина

Житомир

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 20 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Зовнішня політика України» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 «Міжнародні відносини»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	-
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		6-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 3 самостійної роботи – 4,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	-
		Практичні	
		16 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
72 год.	-		
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 40 % аудиторних занять, 60 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Зовнішня політика України» спрямовано на підготовку досвідченого фахівця, який знає та вміє проаналізувати пріоритети зовнішньополітичного курсу України. Згідно з Конституцією України зовнішньополітична діяльність нашої держави направлена на забезпечення її національних інтересів і безпеки, шляхом підтримки мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства у відповідності до принципів міжнародного права, логіки еволюції загальнолюдської цивілізації.

Метою дисципліни «Зовнішня політика України» є вивчення концептуальних засад формування та реалізації зовнішньої політики України в контексті євроінтеграційних процесів.

Завданнями дисципліни є: оволодіння навичками вироблення власного уявлення про основні тенденції світового процесу і місце в ньому України; вивчення особливостей становлення зовнішньої політики української держави; дослідження питання здійснення співпраці України з провідними державами у сучасних міжнародних реаліях; розуміння основних принципів та напрямків зовнішньоекономічної політики України; оцінка безпекової компоненти у зовнішній політиці України; аналіз співпраці України з ЄС; оцінювання рівня участі України в міжнародних відносинах тощо.

Здобувач освіти після вивчення дисципліни буде:

- знати: концептуальні засади зовнішньої політики України; принципи та головні напрямки зовнішньої політики України; історію становлення та розбудови багатостороннього співробітництва України; функції державних органів, що здійснюють зовнішньополітичну та зовнішньоекономічну діяльність; механізми реалізації зовнішньоторговельної політики України, її правове забезпечення та інструменти; значення міжнародних валютно-фінансових відносин та їх вплив на економіку України; особливості міжнародного інвестиційного співробітництва України; механізми міжнародного науково-технічного та інноваційного співробітництва України; особливості формування та реалізації міграційної політики України та її інтеграцію в європейську систему регулювання міграційних процесів; зовнішньополітичні виклики для України в умовах сьогодення; проблеми та перспективи розвитку двосторонніх відносин України з іншими державами та участь в інтеграційних процесах; статистику зовнішнього сектору, щоб відображає участь України в міжнародному обміні товарами, послугами, капіталом та робочою силою;

- вміти: збирати, систематизувати міжнародну інформацію, здійснювати порівняльний аналіз та використовувати її у практичній діяльності; аналізувати основні положення концептуальних документів в галузі зовнішньої політики; визначати ефективність діяльності державних інститутів відповідно до національних інтересів України; застосовувати зарубіжний досвід формування та реалізації державної політики; описувати механізми й інструменти реалізації

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 5

зовнішньоекономічної політики України в контексті європейської інтеграції; проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у зовнішньоторговельній політиці України; обґрунтовувати особливості реалізації зовнішньоекономічної політики України на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях, а також формулювати позицію України з актуальних проблем сучасних міжнародних відносин.

Отримані знання з навчальної дисципліни розширяють базу теоретичних знань здобувачів освіти, що стане підґрунтям для формування навичок дослідження практичних проблем в сфері міжнародних економічних відносин і дозволить майбутнім спеціалістам застосовувати їх у науковій та практичній діяльності при розв'язанні фахових завдань.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених стандартом вищої освіти зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»:

ЗК 8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

ЗК 11. Здатність працювати в команді

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях

СК 13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах

СК 15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»:

РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін

РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і макрорівнях

РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин

РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 6

РН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи формування зовнішньої політики України

Тема 1. Зовнішня політика держави: сутність, становлення та принципи реалізації (ЗК 12, СК4, СК 13, СК15, СК 16, РН 1, РН11, РН 20, РН22, РН 23)

1.1. Становлення зовнішньої політики української держави

1.2. Понятійний апарат курсу та дослідники питань зовнішньої політики

1.3. Принципи та чинники формування зовнішньої політики

1.4. Функції, засоби та види зовнішньої політики держави

1.5. Зовнішня політика та договірно-правова база України

1.6. Структура державних органів зовнішніх зносин

Змістовний модуль 2. Зовнішньоекономічна політика України

Тема 2. Сутність та механізми реалізації зовнішньоторговельної політики (ЗК 8, ЗК 12, СК 4, СК 13, СК 15, СК 16, РН 1, РН 11, РН 20, РН 22, РН 23)

2.1. Зовнішньоторговельна політика: сутність, цілі, складові, механізм реалізації.

2.2. Суб'єкти державного управління зовнішньоторговельною діяльністю

2.3. Правовий механізм реалізації зовнішньоторговельної політики

2.4. Інструменти зовнішньоторговельної політики

Тема 3. Перспективи розвитку зовнішньоторговельної політики в умовах забезпечення національної безпеки України (ЗК 10, ЗК 11, ЗК 12, СК 4, СК 13, СК 15, СК 16, РН 11, РН 20)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 7

3.1. Імпортна залежність внутрішнього ринку. Надмірна відкритість внутрішнього ринку як загроза економічній безпеці України

3.2. Ризики та можливості забезпечення зовнішньоторговельної безпеки у співробітництві України з ЄС

3.3. Втрати на ключових ринках СНД та можливості їх компенсації

3.4. Зовнішньоторговельна безпека економічного співробітництва в регіоні Азії

3.5. Потенціал міжнародного економічного співробітництва з важливими зовнішньоторговельними партнерами в інших регіонах

Тема 4. Україна в системі міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин (ЗК 12, СК 4, СК 15, СК 16, РН 1, РН 11, РН 22, РН 23)

4.1. Поняття міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин.

4.2. Державне регулювання міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин.

4.3. Зовнішнє кредитування та міжнародна допомога Україні в умовах воєнного стану

4.4. Євроінтеграція України та гармонізація фінансової системи з нормами ЄС

Тема 5. Україна на міжнародному інвестиційному ринку (ЗК 12, СК 4, СК 15, СК 16, РН 1, РН 11)

5.1. Іноземні інвестиції як важливе джерело фінансування повоєнного відновлення економіки України

5.2. Державне регулювання іноземного інвестування

5.3. Формування інвестиційної привабливості України

5.4. Інвестиційне співробітництво України та ЄС: можливості та виклики

Тема 6. Міжнародне науково-технічне та інноваційне співробітництво України з іншими країнами світу (ЗК 12, СК 4, СК 15, СК 16, РН 22, РН 23)

6.1. Нормативно-правове забезпечення та види міжнародного науково-технічного співробітництва

6.2. Інновації в Експортній стратегії України

6.3. Формування національної інноваційної системи в межах Індустрії 4.0

6.4. Співпраця України з ЄС у сфері науки, технологій та інновацій

Тема 7. Розвиток міграційної політики України в контексті євроінтеграційних процесів (ЗК 12, СК 4, СК 13, СК 15, СК 16, РН 22, РН 23)

7.1. Сутність та основні положення міграційної політики України та ЄС.

7.2. Міграційні питання в політичних документах Україна-ЄС

7.3. Основні напрями міграційної політики ЄС

7.4. Еміграційні виклики для України

7.5. Міграційний профіль України: напрями удосконалення в контексті

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 8

європейської інтеграції

Змістовний модуль 3. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України

Тема 8. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України (ЗК 8, СК 13, СК 15PH 1, PH 23)

- 8.1. Територіальна цілісність та непорушність кордонів. Ядерні гарантії
- 8.2. Формування іміджу / брендинг держави на міжнародній арені
- 8.3. Стратегія зовнішньоекономічної політики України. Розвиток експортного потенціалу та роль іноземних інвестицій для післявоєнної відбудови України
- 8.4. Партнерство з НАТО
- 8.5. Євроінтеграційні процеси в Україні
- 8.6. Малі союзи в зовнішній політиці України

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Основи формування зовнішньої політики України								
Тема 1. Зовнішня політика держави: сутність, становлення та принципи реалізації	16	4	2	10	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 1	16	4	2	10	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Зовнішньоекономічна політика України								
Тема 2. Сутність та механізми реалізації зовнішньоторговельної політики	16	4	2	10	-	-	-	-
Тема 3. Перспективи розвитку зовнішньоторговельної політики в умовах забезпечення національної безпеки України	16	4	2	10	-	-	-	-
Тема 4. Україна в системі міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин	14	4	2	8	-	-	-	-
Тема 5. Україна на міжнародному інвестиційному ринку	14	4	2	8	-	-	-	-
Тема 6. Міжнародне науково-технічне та інноваційне співробітництво України з іншими країнами світу	14	4	2	8	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 9

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Тема 7. Розвиток міграційної політики України в контексті євроінтеграційних процесів	14	4	2	8	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 2	88	24	12	52	-	-	-	-
Змістовний модуль 3. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України								
Тема 8. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України	15	4	1	10	-	-	-	-
Разом за змістовий модуль 3	15	4	1	10	-	-	-	-
Модульний контроль	1	-	1	-	-	-	-	-
Усього годин	120	32	16	72	-	-	-	-

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Зовнішня політика держави: сутність, становлення та принципи реалізації	2	-
2	Тема 2. Сутність та механізми реалізації зовнішньоторговельної політики	2	-
3	Тема 3. Перспективи розвитку зовнішньоторговельної політики в умовах забезпечення національної безпеки України	2	-
4	Тема 4. Україна в системі міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин	2	-
5	Тема 5. Україна на міжнародному інвестиційному ринку	2	-
6	Тема 6. Міжнародне науково-технічне та інноваційне співробітництво України з іншими країнами світу	2	-
7	Тема 7. Розвиток міграційної політики України в контексті євроінтеграційних процесів	2	-
8	Тема 8. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України	1	-
	Модульний контроль	1	-
Разом:		16	-

6. Завдання для самостійної роботи

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 10

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Зовнішня політика держави: сутність, становлення та принципи реалізації 1.1. Характеристика розвитку зовнішньої політики України. 1.2. Міжнародне визнання України. 1.3. Характеристика базових правових документів щодо зовнішньої політики України (Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р., Акт проголошення незалежності України (24.08.1991 р.), Конституція України (28.06.1996 р.), Стратегія національної безпеки України (14.09.2020 р.), Послання Президента України В. Зеленського до Верховної Ради «Про внутрішнє та зовнішнє становище України» 2020 року: політичні та безпекові тренди) 1.4. Джерела формування засад зовнішньої політики України 1.5. Теорії і концепції зовнішньої політики	10	-
2	Тема 2. Сутність та механізми реалізації зовнішньоторговельної політики 2.1. Огляд положень Закону України «Про ЗЕД» 2.2. Протекціонізм та лібералізм як напрями формування зовнішньоторговельної політики 2.3. Експорту стратегія України 2.4. Аналіз зовнішньої торгівлі товарами України 2.5. Аналіз зовнішньої торгівлі послугами України 2.6. Різноманітність торговельних угод України з різними країнами світу	10	-
3	Тема 3. Перспективи розвитку зовнішньоторговельної політики в умовах забезпечення національної безпеки України 3.1. Напрями формування стратегії зовнішньоторговельної політики через призму забезпечення зовнішньоторговельної безпеки 3.2. Конкурентоспроможність суб'єктів міжнародних економічних відносин 3.3. Внутрішній ринок та імпортозаміщення	8	-
4	Тема 4. Україна в системі міжнародних валютно-фінансових та кредитно-розрахункових відносин 4.1. Міжнародні розрахунки: сутність та види 4.2. Види міжнародної допомоги Україні в період російсько-української війни	8	-
5	Тема 5. Україна на міжнародному інвестиційному ринку 5.1. Інвестиційна привабливість: сутність та шляхи підвищення 5.2. Аналіз закордонних інвестицій в національну економіку України	8	-
5	Тема 6. Міжнародне науково-технічне та інноваційне співробітництво України з іншими країнами світу 6.1. Національний портал міжнародного науково-технічного співробітництва 6.2. Формування національної інноваційної системи в межах Індустрії 4.0	10	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	6.3. Співробітництво України і ЄС у галузі науки і технологій		
7	Тема 7. Розвиток міграційної політики України в контексті євроінтеграційних процесів 7.1. Міграційні профілі країн ЄС 7.2. Міграція до ЄС: статистика 7.3. Європейська політика сусідства 7.4. Реєміграція: принципи формування міграційної політики України 7.5. Біженці з України: статистика ЄС 7.6. Новий пакт про міграцію та притулок ЄС	4	-
8	Тема 8. Виклики та перспективи розвитку зовнішньої політики України 8.1. Санкційна політика щодо росії 8.2. Закордонне українство або застосування «м'якої сили» 8.3. Оборонно-воєнний комплекс і перспективи розвитку зовнішньої торгівлі 8.4. Будапештський меморандум і його значення для України 8.5. Нова воєнна доктрина України	2	-
РАЗОМ		72	-

7. Індивідуальні завдання

Протягом семестру здобувачі освіти виконують індивідуальне завдання за тематикою «Профіль розвитку відносин Україна–(країна світу за вибором)», яке презентують шляхом виступу з ілюстративним матеріалом.

Структура індивідуального завдання на прикладі теми «Профіль розвитку відносин Україна-Польща»:

1. Історична довідка: етапи розвитку українсько-польських відносин
2. Матриця SWOT-аналізу розвитку відносин Україна-Польща в: торговельній, валютно-фінансовій, інвестиційній, науково-технічній (інноваційній), міграційній сферах за схемою:
 - з позиції України: сильні та слабкі сторони сторони, потенційні можливості та загрози;
 - з позиції Польщі: сильні та слабкі сторони сторони, потенційні можливості та загрози
3. Проблеми зовнішньої політики України у двосторонніх відносинах з Польщею
4. Досягнення зовнішньої політики України у двосторонніх відносинах з Польщею
5. Національні і польські тренди, які впливають на Україну як суб'єкта міжнародних відносин
6. Внесок України у вирішення глобальних / регіональних / транскордонних викликів в контексті дослідження

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 12

7. Перспективи розвитку відносин Україна-Польща

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	вербальні (лекції-візуалізації, лекції-дискусії); практичні (різні види вправ та завдань), метод активного навчання (проведення ділових ігор); інтерактивні методи навчання (світове кафе, мозковий штурм); рішення кейсових завдань
РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і макрорівнях	вербальні (лекції-дискусії); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор); інтерактивні методи навчання (світове кафе, мозковий штурм); рішення кейсових завдань
РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин	практичні (різні види вправ та завдань, робота з документами та договорами); метод активного навчання (проведення ділових ігор); інтерактивні методи навчання (світове кафе, мозковий штурм); рішення кейсових завдань
РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	вербальні (лекції-візуалізації, лекції-дискусії); практичні (різні види вправ та завдань, робота з документами та договорами); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор); інтерактивні методи навчання (світове кафе, мозковий штурм); рішення кейсових завдань
РН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні	вербальні (лекції-візуалізації, лекції-дискусії); практичні (різні види вправ та завдань, робота з документами та договорами); дискусійний метод; метод активного навчання (проведення ділових ігор); інтерактивні методи навчання (світове кафе, мозковий штурм); рішення кейсових завдань

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін	усне опитування; виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); робота в групі; виконання завдань самостійної роботи; самоконтроль та самооцінка; виконання модульної контрольної роботи; захист індивідуального завдання; екзамен
РН 11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації	усне опитування; виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); робота в

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 13

форм міжнародних економічних відносин на мега -, макро -, мезо - і макрорівнях	групі; виконання модульної контрольної роботи; захист індивідуального завдання; екзамен
РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин	усне опитування; виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); робота в групі; виконання завдань самостійної роботи; поточне тестування (у цифровому освітньому середовищі); самоконтроль та самооцінка; взаємоконтроль; виконання модульної контрольної роботи; захист індивідуального завдання; екзамен
РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України	усне опитування; виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); робота в групі; виконання завдань самостійної роботи; поточне тестування (у цифровому освітньому середовищі); самоконтроль та самооцінка; взаємоконтроль; виконання модульної контрольної роботи; захист індивідуального завдання; екзамен
РН 23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя для здобування знань, з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні	усне опитування; виступ на практичних заняттях (з рефератом, презентацією, участь в дискусії); робота в групі; виконання завдань самостійної роботи; перевірка виконання завдань модульного контролю; самоконтроль та самооцінка; захист індивідуального завдання; екзамен

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестових завдань.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 14

складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	45	-
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	15	-
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1) написання конкурсної наукової роботи та захист з участю; 2) написання конкурсної наукової роботи без участі; 3) публікація наукової статті у фахових виданнях; 4) підготовка та публікація тез із виступом; 5) підготовка та публікація тез без виступу; 6) індивідуальні дослідження без публікації; 7) залучення або доєднання до неформальних позанавчальних заходів; 8) членство та дослідницька робота у гуртках та центрах університету	до 20	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	-

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді на заняттях, участь у дискусії, виконання практичних завдань, вправ, кейсів	10	-
Виконання тестових завдань (в т.ч. тестування через освітній портал)	15	-
Підготовка та виступ з доповіддю (+ слайди)	20	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	45	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 15

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$РНЗ = \sum (P_i \times VK_i) \times КНЗ, \quad (1)$$

де РНЗ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

VK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

КНЗ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти денної форми	Кількість балів за семестр
Виконання завдань модульного контролю	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. За складання екзамену здобувач вищої освіти може набрати 40 балів. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю у формі екзамену, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 16

20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 17

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1.	Валютна політика	Currency Policy
2.	Глобалізація	Globalization
3.	Глобальні проблеми людства	Global problems of humanity
4.	Дипломатія	Diplomacy
5.	Економічна інтеграція	Economic Integration
6.	Європейський Союз	European Union
7.	Зовнішньополітична стратегія	Foreign Policy Strategy
8.	Зовнішньополітичні ризики	Foreign Policy Risks
9.	Зовнішньоторговельна політика	Foreign Trade Policy
10.	Зовнішня політика	Foreign Policy
11.	Інвестиційна політика	Investment Policy
12.	Інтернаціоналізація	Internationalization
13.	Консульські відносини	Consular Relations
14.	Міграційна політика	Migration Policy
15.	Міжнародна економічна інтеграція	International economic integration
16.	Міжнародне право	International Law
17.	Міжнародний валютний фонд	International Monetary Fund
18.	Міжнародні організації	International organizations
19.	Міжнародні санкції	International sanctions
20.	Національна безпека	National Security
21.	Організація Об'єднаних Націй	United Nations
22.	Північноатлантичний Альянс (НАТО)	North Atlantic Alliance (NATO)
23.	Політичний менеджмент	Political Management
24.	Світова організація торгівлі	World Trade Organization
25.	Світовий банк	World Bank
26.	Суверенітет	Sovereignty

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» від 01.07.2010 р. № 2411-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17>
2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 07 лютого 2019 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
3. Закон України «Про національну безпеку України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
4. Зовнішня політика України: опорний конспект лекцій (для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня бакалавра спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини) / Укладачі: Палінчак М. М., Бокоч В. М., Дір І. Ю., Савка В. Я., Стебляк Д. М., Лешанич М. М. Ужгород:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 18

Поліграфцентр «Ліра», 2022. 80 с
<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/45897/1/%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0%20%D0%B0%205.pdf>

5. Ксендзук В.В. Механізми формування та реалізації державної зовнішньоторговельної політики України: монографія. Житомир: Вид. О.О. Євенок, 2020. 352 с.

6. Ксендзук В.В. Міжнародні організації: навчальний посібник [Електронне видання]. Житомир: ЖДТУ, 2019. 211 с. URL: <https://library.ztu.edu.ua/ftextslocal/miznekononika/posibnik%20EP1.pdf>

7. Ukrainian Prism: Foreign Policy 2022. Analytical study. Foreign Policy Council «Ukrainian Prism» Representation of the Friedrich-Ebert-Stiftung in Ukraine Kyiv, 2023. 284 p. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/20404.pdf>

Допоміжна

8. Вовканич І., Тодоров І. Агресія Росії проти України: виклики демократичним цінностям. Геополітика України: історія і сучасність: зб. наук.пр. / ред. кол.: І. В. Артьомов (голов. ред.) та ін. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. Вип. 1 (24). С. 7-17.

9. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. №436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

10. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990. Документ 55-ХІІ. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

11. Дорош Л., Івасечок О., Турчин Я. Зовнішня політика України. Л., 2021. 348 с

12. Заява про без'ядерний статус України від 24.10.1991. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-12#Text>

13. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2017–2019) / Авт. вступ. ст., упоряд. А.Ю. Мартинов; Відп. ред. С. В. Віднянський. НАН України. Інститут історії України. К., 2020. 310 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0015048>

14. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована історична хроніка міжнародних відносин (2014-2016) / Авт. кол.: С. В. Віднянський, О. М. Горенко, А. Ю. Мартинов (відп. ред.), В. В. Піскіжова (відп. секр.), Г. О. Харлан. НАН України. Інститут історії України. – К.: Інститут історії України, 2017. – 319 с. URL: <http://resource.history.org.ua/item/0013653>

15. Зовнішня політика України: підсумки 2022 року та прогнози на 2023-й. URL: https://hromadske.ua/posts/zovnishnya-politika-ukrayini-pidsumki-2022-roku-taprognози-na-2023-j?gclid=CjwKCAjw4ZWkBhA4EiwAVJXwqWAtvXB3Z--V7rNIWXs7-V8VnXPIf-Bg9wbvQf21ngcxAtYIBPCsaRoCPxwQAvD_BwE

16. Історія дипломатії: навч.-метод. посібник / за ред. О. В. Бігняка. Одеса, 2021. 116 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 19

17. Конституція України. Від 28 червня 1996 р. в редакції від 30 вересня 2016 р., із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

18. Ксендзук В.В. Аналіз зовнішньоторговельної діяльності з метою формування державної політики України. Збірник наукових праць «Економічний простір». 2020. № 162. С. 37-42.

19. Ксендзук В.В. Вплив історичного розвитку зовнішньої торгівлі на формування державної зовнішньоторговельної політики України. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 4. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua>

20. Ксендзук В.В. Напрями удосконалення механізмів формування та реалізації державної зовнішньоторговельної політики. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 9. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua>

21. Кучик О.С. Зовнішня політика України. Підручник. Л.: Вид-во ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 410 с.

22. Митний кодекс України: Закон України в редакції від 25 листопада 2018р. № 4495VI, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

23. Міжнародна міграція біженців: сучасний стан, соціально-економічні наслідки та правове регулювання: монографія / Євдокимов В.В., Грицишен Д.О., Шиманська К.В., Бондарчук В.В., Ксендзук В.В., Сергієнко Л.В., Абрамова Д.С., Іванюта В.В. Житомир, 2018. 200 с.

24. Постанова Верховної Ради Української РСР про проголошення незалежності України від 24.08.1991. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text3>.

25. Про міжнародні договори України: Закон України в редакції від 20 липня 2014 р. № 1906-IV, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>

26. Про режим іноземного інвестування: Закон України в редакції від 25 червня 2016 р. № 93/96-ВР, із змінами.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-%D0%B2%D1%80>

27. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України». Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#Text>

28. Стратегічна культура та зовнішня політика України: монографія / за заг. редакцією І. М. Ковалю, О. І. Брусиловської, В. А. Дубовика. Одеса, 2017. 264 с.

29. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

30. Українська призма: Зовнішня політика 2022. Аналітичне дослідження //

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-21.11- 05.01/292.00.1/Б/ОК24- 1-2024
	Екземпляр № 1	Арк 20 / 20

ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка». Київ, 2023. 308 с. URL: http://prismua.org/wp-content/uploads/2023/05/UPFP-23-UKR_WEB.pdf

31. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. №435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

32. Чекаленко Л., Федуняк С. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів). К., 2010. 464 с.

33. Чернобай Л.І., Ясінська Т.В. Економіка Європейського Союзу: теоретичний та прикладний аспекти: навчальний посібник. К.: Видавничий дім «Кондор», 2023. 184 с. URL: <https://online-condor.com.ua/catalog/ekonomichna-literatura/ekonomika-yevropeyskoho-soyuzu-teoretychnyy-ta-prykladnyy-aspekty>

34. Barkin J. International organization: theories and institutions. Springer, 2015. 198 p. URL: <https://stackofideas.files.wordpress.com/2012/02/j-samuel-barkin-international-organization-thebookfi-org.pdf>

35. Breuning M. Foreign policy analysis: a comparative introduction. New York: Palgrave Macmillan, 1957. URL: <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/24318/1/83.pdf>

13. Інформаційні ресурси інтернет

1. Державний реєстр членства України в міжнародних організаціях. URL: <http://old.mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/international-organizations/io-register>

2. Міжнародна організація з міграції. URL: <http://iom.org.ua/ua>

3. Міжнародна організація праці. URL: <http://www.ilo.org/>

4. Міністерство закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua>

5. Представництво ООН в Україні. URL: www.un.org.ua/ua.

6. European Union. URL: https://european-union.europa.eu/index_en

7. North Atlantic Treaty Organization. URL: <http://www.nato.int>

8. The World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org/>

9. United Nations. URL: <http://www.un.org>